

VIII. ULUSLARARASI TÜRKOLOJİ KONGRESİ

“Prof. Dr. Fuat Sezgin anısına”

Türk Uygarlığı:
Köklü Geçmişten Günümüze

8-10 EKİM 2019 / İSTANBUL
İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Doktora Salonu

Program Kitapçığı

ONUR KURULU

Prof. Dr. Musa YILDIZ

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi Mütevelli
Heyeti Başkanı

Bibigül ASILOVA

Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve
Bilim Bakan Yardımcısı, Mütevelli
Heyet Başkan Yardımcısı

Doç. Dr. İbrahim KALIN

Büyükelçi, T.C. Cumhurbaşkanlığı
Sözcüsü ve Cumhurbaşkanlığı
Başdanışmanı, Mütevelli Heyet
Üyesi

Lezat AKTAYEVA

Kazakistan Cumhuriyeti Sağlık
Bakan Yardımcısı, Mütevelli Heyet
Üyesi

Dr. Serdar ÇAM

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
Başkanı, Mütevelli Heyet Üyesi

Prof. Dr. Murat JURİNOV

Kazakistan Cumhuriyeti Millî Bilimler
Akademisi Başkanı, Mütevelli Heyet
Üyesi

Prof. Dr. Muhittin ŞİMŞEK

Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi,
Mütevelli Heyet Üyesi

Meyramgül KOYANBAYEVA

Kazakistan Cumhuriyeti Maliye
Bakanlığı Sosyal Bütçe Departmanı
Direktör Yardımcısı, Mütevelli Heyet
Üyesi

Hüseyin KARAKUM

Maliye Bakanlığı Vergi Denetim
Kurulu Başkanı, Mütevelli Heyet
Üyesi

Prof. Dr. Erol ÖZVAR

Marmara Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mahmut AK

İstanbul Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Bolatbek ABDRASİLOV

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Cengiz TOMAR

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör
Vekili

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Şaziye ABDURAHMANOĞLU

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Bülent BAYRAM

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Abdullah KIZILCIK

İstanbul Üniversitesi

Dr. Serdar DAĞISTAN

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Dr. Nurlan MANSUROV

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

İhsan EROĞLU

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Figen CİHAN

İstanbul Üniversitesi

Jupar TANAUOVA

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Hayati DEVELİ

İstanbul Üniversitesi

**Prof. Dr. Mirzatay
JOLDASBEKOV**

L. N. Gumilyov Avrasya Milli
Üniversitesi

Prof. Dr. Taşpolot SADIKOV

Bişkek Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Şakir İBRAYEV

L. N. Gumilyov Avrasya Milli
Üniversitesi

Prof. Dr. Viktor BUTANAYEV

N. F. Katanov Hakas Devlet
Üniversitesi

Prof. Dr. Okan YEŞİLOT

Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Yüksel ÇELİK

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Sabahat DENİZ

Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Mekemtas

MIRZAKMETULI

Abay Pedagoji Üniversitesi

**Prof. Dr. Egorov Nikolay
İVANOVIÇ**

Çuvaş Devlet Enstitüsü

Prof. Dr. Jünisbek ALİMHAN

Ahmet Baytursinov Dil Bilimi
Enstitüsü

Prof. Dr. Muratgeldi SOYEGOV

Türkmenistan El Yazmalar
Enstitüsü

Prof. Dr. Uli SHAMİLOGLU

Nazarbayev Üniversitesi

Prof. Dr. Aleksandr

GARKOVETS

Kazakistan Cumhuriyeti Kültür ve
Spor Bakanlığı Kazak Kültürünün
Araştırma Enstitüsü

Prof. Dr. Vahit TÜRK

İstanbul Kültür Üniversitesi

Prof. Dr. Kulbek ERGÖBEK

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi

Prof. Dr. Ömür CEYLAN

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Prof. Dr. Sandıbay

BORANBAYEV

Bölgesel Sosyal ve İnovasyon
Üniversitesi

Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Ekrem ARIKOĞLU

Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Erden KAJIBEK

Ahmet Baytursinov Dil Bilimi
Enstitüsü

Prof. Dr. İlyas TOPSAKAL

İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Faik ALEKBERLİ

Azerbaycan Milli Bilimler
Akademisi

Doç. Dr. Mehmet EROL

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Nodirbek JURAKUZİYEV

Alişir Nevayi Dil ve Edebiyat
Üniversitesi

Dr. Aziyana BAYIR-00L

Novosibirsk Devlet Üniversitesi

Dr. Surna Borisovna

SARBAŞEVA

Gorno-Altaysk Devlet Üniversitesi

8 Ekim 2019 Salı

VIII. Uluslararası Türkoloji Kongresi

DOKTORA (D1) SALON / 09.30-12.00

Açılış Töreni

09.30-10.00 Kayıt

10.00-11.00 Açılış Konuşmaları

11.00-11.45 Davetli Konuşmacı:

ULİ SCHAMIOĞLU

Türk Yazı Dillerinin Tarihi Dönemleri: Yeni Bir Bakış

12.00 Öğle Arası

“Prof. Dr. Fuat Sezgin anısına”

8 Ekim 2019 Salı

VIII. Uluslararası Türkoloji Kongresi

DOKTORA (D2) SALON / 14.00-16.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hayati DEVELİ

• **Nikolay EGOROV**

Актуальные проблемы тюркской палеоистории: праязык, праэтнос, прародина

(Eski Türk Tarihinin Güncel Sorunları: Proto-Dil, Etnik İnkişaf, Ata Yurt)

• **Elvan CAFAROV**

Türkiye'nin Doğu Anadolu ve Azerbaycan'ın Batı Azerbaycan Bölgesi Ağızlarının Sınıflandırılması ve Bazı Ortak Dil Özellikleri

• **Taşpolot SADIKOV, Çolponay HİDİROVA**

Yusuf Has Hacib'in Kutadgu Bilig Eserindeki Dil Kavramı

• **Nurlan MANSUROV**

Dil Kullanımındaki Akhun Kelimesinin Anlamı

• **Berker KESKİN**

Eski Uygurlar Neyi, Nasıl ve Neden Kiralıyordu?

Çay/Kahve Arası

MAVİ (M2) SALON / 14.00-16.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Uli SCHAMILOGLU

• **Eunkyung OH**

A Study on the Intertextuality of Heroic Epics between Oğuz Turks and Uzbek: Focusing on "Bamsı Beyrek" and "Alpomish"

(Oğuz Türkleri ve Özbekler Arasında Kahramanlık Destanlarında Metin Benzerliği)

• **Bülent BAYRAM**

Çuvaş Türklerinin Telif Destanlarında Coğrafya Tasavvuru

• **Ramil ALİYEV**

Klasik Azerbaycan Şiirinde Tasavvuf ve Aşık Şiiri

• **Bakıt ABJET**

Korkut'un Sirderya'da Korunan Arketipalinin Küy Efsanelerde Karakteri

• **Serdar DAĞISTAN, Ercan PETEK**

Nogay Ordasından Günümüze Kıpçakların Ortak Sözlü Edebiyat Temsilcilerine Ait Metinlerin Varyantları

Çay/Kahve Arası

8 Ekim 2019 Salı

VIII. Uluslararası Türkoloji Kongresi

DOKTORA (D2) SALON / 16.30-18.30

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fikret TURAN

- Nasriddin NAZAROV

Түркі халықтарының тарихи қалыптасу үдерісіндегі ұқсастықтар
(Түрк Halklarının Тарихі Теşеккүлү Sürecindeki Benzerlikler)

- Sevinç VAHABOVA

Azerbaycan Milli Tarih Müzesi Koleksiyonundaki Osmanlı Silahları

- Bahattin KELEŞ

Ortaçağın Başlarından XV. Yüzyılın Sonuna Kadar Türk Coğrafyasında
Yaşayan Türklerin İpek Yolu Ticaretindeki Yeri ve Önemi

- Serik AKILBEK, Andrey HAZBULATOV,
Muzaffer GÜRSOY, Arman OCAUBAEV

Kültöbe Arkeolojik Sit Alanı: Arkeolojik Araştırmalar Işığında
Genel Bir Bakış

- M. Serkan TAFLIOĞLU

İran İslam Cumhuriyeti Milli Güvenliği İran Türkleri ve Türkçü Hareket

MAVİ (M2) SALON / 16.30-18.30

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ramil ALİYEV

- Nurgül BEGİÇ, Ceren ÖZ

Mevlevilikte Bir Sembol: Keçe Başlıklar "Sikke, Arakiye, Külâh"

- Leyla MELİKOVA

Влияние идей общетюркского единства на
интеллектуально-просветительскую элиту Азербайджана в
конце XIX – начале XX вв.

(Türk Birliği Mefkûresi'nin Azerbaycan Aydınlarına Etkisi
(XIX. yy. sonu – XX. yy. ilk yarısı)

- Sevinç NASIROVA

Türk Halklarının Unutulmakta Olan El Sanatları

- Tanju SEYHAN

Şeyh Ahmed İbn Hudâydâd Tarâzî - Fünûnü'l-Belâğa ve
Türkçe Yazan Şairler

DOKTORA (D2) SALON / 10.00-12.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Taşpolot SADIKOV

• **Aygul BAYTUOVA**

Сравнительно-историческое исследование тюркских языков:
казахского турецкого и узбекского

(Türk Dillerinin Karşılaştırmalı İncelemesi: Kazakça, Türkçe ve
Özbekçe Örneğinde)

• **Murat ELMALI**

Eski Uygur Türkçesi Metinlerinde Hal Ekleri (Vibakti) ve
Söz Öbeklerinin (Samaz) Kullanımı

• **Aleksandra D. PEREDNYA, Nikolay N. TELITSIN**

Some Comments On Nominal and Verbal Forms of Subjective
Evaluation in the Old Turkic Languages

(Eski Türk Dillerinde Öznel Değerlendirmenin Yazılı ve Sözel Formları Üzerine
Yorumlar)

• **Fikret TURAN**

Hindistan'da Yazılmış Çağatayca-Farsça Sözlüklerde Akralılık
Bildiren Kelime ve Kavramlar Üzerine

Öğle Arası

MAVİ (M2) SALON / 10.00-12.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nikolay EGOROV

• **Mevlüt UYANIK**

Türk Felsefesi: İmkân ve Gerekçeleri Üzerine Nottlar

• **Reyila KAŞGARLI**

20. Yüzyılın Başından Günümüze Uygur Türklerinin Kullandığı Alfabeler ve Bu
Alfabelerle Basılan Şiirler

• **Gülşen MEHERREMOVA**

1926'da Yapılan I. Bakü Türkoloji Kurultayı'nda Ortak Türk Dili Meselesi

• **Gulmira BAYALİEVA**

Орта ғасыр ескерткіштері тіліндегі сөздердің
семантикалық және когнитивтік мәні

(Ortaçağ Eserlerindeki Kelimelerin Anlamsal ve Bilişsel Manası)

Öğle Arası

DOKTORA (D2) SALON / 14.00-16.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nasriddin NAZAROV

- Yerlan ZHİYENBAYEV, Shakhida JUMABAYEVA
20. Yüzyılın Başında Türk ve Kazak Hikâyeciliğinde Tematik Değişimler

- Naile ASKER

Köroğlu'nun Türkmen Versiyonunda Mitolojik Karakterler

- Cevdet AVCI

Atasözleri ve Deyimlerde Yalan Anatomisi ve Kolektif Tutum

- Sırderyahan UTANOVA

Halk Destanlarında Renklerin Anlamsal Karşılaştırılması
("Göroğlu" ve "Alpamiş" Destanları Örneğinde)

Çay/Kahve Arası

MAVİ (M2) SALON / 14.00-16.00

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tanju SEYHAN

- Hayati BİCE

Divân-ı Hikmet'de Etik Kavramlar

- Cesur Y. GÖKER, Nurgül BEĞİÇ

Kuyumculukta Yeni Tasarım Arayışları ve Üretimi Üzerine Bir Çalışma
"Çarpına Dokuma ile Takı Yapımı"

- Nusret GEDİK

Seydî Ali Reis (Kâtibi) ve Dîvânı

- Mehmet Zeki İBRAHİMGİL, Gulbanu KOSHENOVA

Saraybosna Ali Paşa Camii Haziresindeki Türk Damgalı Mezar Taşları

Çay/Kahve Arası

9 Ekim 2019 Çarşamba

VIII. Uluslararası Türkoloji Kongresi

DOKTORA (D2) SALON / 16.30-18.30

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Mehmet Zeki İBRAHİMGİL

• **Feryal KORKMAZ**

Eski Türkçeden Türkiye Türkçesine Geçişliliğini Kaybeden Bazı Fiiller Üzerine

• **Aslı ZENGİN**

Kutadgu Bilig'de Geçen Türkçe Dinî Terminolojinin Çok Anlamlılığı Üzerine
Genel Bir Değerlendirme

• **Ümran ERDOĞAN**

Türkçede “ile” Edatı Üzerine Bazı Dikkatler

• **Ayşe Şeyma FINDIK**

Radloff'un Proben Derlemelerinde Yer Alan Tuvaca Bilmeceler

• **Tahir AŞIROV**

Gulmuhammedov (1885-1931)'un Türk Kurultayı ve Türkoloji'ye Bakışı

18:30

Kapanış ve Değerlendirme Oturumu

KATILIMCI LİSTESİ

Aleksandra D. PEREDNYA

St. Petersburg Devlet Üniversitesi
St. Petersburg/Rusya

Doç. Dr. Andrey HAZBULATOV

Kazak Bilimsel Araştırma Kültür Enstitüsü
Nur-Sultan/Kazakistan

Arman OCAUBAEV

Kazak Bilimsel Araştırma Kültür Enstitüsü
Nur-Sultan/Kazakistan

Dr. Öğr. Üyesi Aslı ZENGİN

İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Doç. Dr. Aygul BAYTUOVA

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkistan/Kazakistan

Arş. Gör. Ayşe Şeyma FINDIK

Fatih Sultan Mehmet Vakfı Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Doç. Dr. Bahattin KELES

Şırnak Üniversitesi
Şırnak/Türkiye

Doç. Dr. Bakıt ABJET

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü
Türkistan/Kazakistan

Arş. Gör. Berker KESKİN

İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Prof. Dr. Bülent BAYRAM

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkistan/Kazakistan

Öğr. Elm. Ceren ÖZ

Çankırı Karatekin Üniversitesi
Çankırı/Türkiye

Öğr. Gör. Cesur Y. GÖKER

Hitit Üniversitesi
Çorum/Türkiye

Cevdet AVCI

Gaziantep Üniversitesi
Gaziantep/Türkiye

Doç. Dr. Çolponay HİDİROVA

Kırgız Devlet Arabaev Üniversitesi
Bişkek/Kırgızistan

Dr. Elvan CAFAROV

Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Bakü/Azerbaycan

Dr. Ercan PETEK

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü
Türkistan/Kazakistan

KATILIMCI LİSTESİ

Prof. Dr. Eunkyung OH
Dongduk Women's University
Seul/Kore

Dr. Feryal KORKMAZ
İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Prof. Dr. Fikret TURAN
İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Dr. Gulbanu KOSHENOV
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkistan/Kazakistan

Doç. Dr. Gulmira BAYALİEVA
Korkut Ata Üniversitesi
Kızıl-Orda/Kazakistan

Dr. Gülşen MEHERREMOVA
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
Bakü/Azerbaycan

Doç. Dr. H. Nurgül BEĞİÇ
Çankırı Karatekin Üniversitesi
Çankırı/Türkiye

Dr. Hayati BİCE
Ankara/Türkiye

Doç. Dr. Leyla MELİKOVA
Z. M. Bunyatov Doğu Bilimi Enstitüsü
Bakü/Azerbaycan

Doç. Dr. M. Serkan TAFLIOĞLU
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Niğde/Türkiye

Prof. Dr. Mehmet Zeki İBRAHİMGİL
Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Mevlüt UYANIK
Hitit Üniversitesi
Çorum/Türkiye

Doç. Dr. Murat ELMALI
İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Dr. Muzaffer GÜRSOY
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi
Türkistan/Kazakistan

Doç. Dr. Naile ASKER
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, Folklor
Enstitüsü
Bakü/Azerbaycan

Prof. Dr. Nasriddin NAZAROV
Kamaliddin Behzad Resim ve Tasarım
Enstitüsü
Taşkent/Özbekistan

Dr. Nusret GEDİK
Marmara Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Prof. Dr. Nikolay EGOROV
Çuvaş Devlet Üniversitesi
Çeboksarı/Çuvaşistan

Nikolay N. TELITSIN
St. Petersburg Devlet Üniversitesi
St. Petersburg/Rusya

VIII. Uluslararası Türkoloji Kongresi

Dr. Nurlan MANSUROV
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi
Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü
Türkistan/Kazakistan

Prof. Ramil ALİYEV
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Bakü/Azerbaycan

Doç. Dr. Reyila KAŞGARLI
İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Dr. Serdar DAĞISTAN
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi
Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü
Türkistan/Kazakistan

Serik AKILBEK
Otrar Devlet Arkeoloji Koruma Müzesi
Otrar/Kazakistan

Doç. Dr. Sevinç NASIROVA
Azerbaycan Milli Tarih Müzesi
Bakü/Azerbaycan

Doç. Dr. Sevinç VAHABOVA
Azerbaycan Milli Tarih Müzesi
Bakü/Azerbaycan

Shakhida JUMABAYEVA
Atatürk Okulu Öğretmeni
Türkistan/Kazakistan

Doç. Dr. Sırderyahan UTANOVA
Özbekistan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi
Dil ve Edebiyat Enstitüsü
Taşkent/Özbekistan

Dr. Tahir AŞIROV
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Zonguldak/Türkiye

Prof. Dr. Tanju SEYHAN
Mimar Sinan Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Prof. Dr. Taşpolot SADIKOV
Bişkek Sosyal Bilimler Üniversitesi
Bişkek/Kırgızistan

Prof. Dr. Uli SCHAMILOGLU
Nazarbayev University&University of
Wisconsin-Madison
Nur-Sultan/Kazakistan

Arş. Gör. Dr. Ümran ERDOĞAN
İstanbul Üniversitesi
İstanbul/Türkiye

Dr. Yerlan ZHIYENBAYEV
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası
Türk-Kazak Üniversitesi
Türkistan/Kazakistan

